

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΘΗΤΕΙΑΣ 2014 – 2017

**Προέδρου του ΔΣΑ
Βασιλείου Ευστ. Αλεξανδρή**

Αθήνα, 21.11.2017

Περιεχόμενα

Γιατί ο απολογισμός	1
Συλλογική δράση	2
Τι έγινε με τον ΚΠολΔ	3
Τι έγινε με το Ασφαλιστικό – αποτίμηση	5
ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες	9
Δικηγορικό απόρρητο	10
Υποχρεωτική τοποθέτηση POS	10
Εργασιακή καθημερινότητα	
- ΚΕΔ	11
- Συνθήκες στα Δικαστήρια	12
- Ηλεκτρονικές υπηρεσίες	13
- Westlaw	14
- Ενεργός υποστήριξη συναδέλφων	15
Ενίσχυση θεσμών και λήψη μέτρων για την ανάπτυξη του δικηγορικού λειτουργήματος	
- Νομική βοήθεια	16
- Δικηγορική ύλη	17
- Διαμεσολάβηση	18
Προάσπιση δικηγορικού λειτουργήματος έναντι:	
- Αντιποίησης του δικηγορικού λειτουργήματος	19
- Εισπρακτικών πρακτικών	19

Ενίσχυση των συναδέλφων πέρα από το στενό πλαίσιο της επαγγελματικής μας ζωής	
- Ομαδικό ασφαλιστήριο	20
- Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα	21
Εξορθολογισμός στην οικονομική λειτουργία του ΔΣΑ	21
Αναβάθμιση του κύρους του ΔΣΑ	
- Συνεργασία με το δικαστικό σώμα και τους επιστημονικούς φορείς	26
- Συμμετοχή ΔΣΑ στην προνομοθετική διαδικασία	27
- Συμμετοχή ΔΣΑ σε Επιτροπές για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων	28
- Παρεμβάσεις σε μείζονα ζητήματα	28
- Διεθνής παρουσία	29
Επίλογος	30

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Φίλες και φίλοι,

Γιατί ο απολογισμός;

Όταν ολοκληρώνεται μια θητεία, όλοι πρέπει να γνωρίζουν τι παρέλαβε η Διοίκηση, τι παραδίδει, τι αντιμετώπισε και ποιές λύσεις επιχείρησε να δώσει.

Είναι αλήθεια ότι γίνεται για πρώτη φορά. Ελπίζω ή μάλλον προτιμώ να μην είναι και η τελευταία.

Καθ' όσον με αφορά, το οφείλω προσωπικά. Στον καθένα από εσάς.

Δεν υπήρξα συνδικαλιστής. Δεν υπήρξα ποτέ άλλοτε στο παρελθόν υποψήφιος σύμβουλος ή Πρόεδρος.

Όταν πριν από 3,5 περίπου χρόνια με εμπιστευθήκατε και με τιμήσατε με την ψήφο σας, ο στόχος μου ήταν ένας: Να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις της θέσης του Προέδρου του ΔΣΑ. Ως συνάδελφος σε συναδέλφους. Ως επιστήμονας σε επιστήμονες.

Όλοι γνωρίζετε ότι κατά τη διάρκεια αυτής της θητείας, το δικηγορικό σώμα, αλλά και η ελληνική κοινωνία συνολικά, βρεθήκαμε αντιμετώπι με πρωτοφανείς δοκιμασίες και προκλήσεις.

Το οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον κάθε άλλο παρά ευοίωνο ήταν. Οικονομική ασφυξία, κεφαλαιακοί περιορισμοί, όξυνση της ανεργίας, μαζική φυγή νέων επιστημόνων στο εξωτερικό, απώλεια της πρωτογενούς κανονιστικής ισχύος της Πολιτείας, καθ' υπαγόρευση νομοθέτηση, κοινωνικός αυτοματισμός και στιγματισμός των ελευθέρων επαγγελματιών, και δη των δικηγόρων συγκροτούν το

πλαίσιο στο οποίο κληθήκαμε και καλούμαστε να δραστηριοποιηθούμε επαγγελματικά.

Το δικηγορικό σώμα δέχθηκε πλήγματα που ήταν πέρα και πάνω από τον έλεγχο του. Θυμίζω ότι ο νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, που ψηφίστηκε μαζί με το 3^ο Μνημόνιο, υπερψηφίστηκε από την συντριπτική πλειοψηφία των βουλευτών (222 ψήφοι). Από την άλλη, η Κυβέρνηση ενέταξε το νέο ασφαλιστικό νομοσχέδιο στα προαπαιτούμενα του προγράμματος διάσωσης της ελληνικής οικονομίας με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τον διαμορφούμενο συσχετισμό δυνάμεων.

Έναντι όλων αυτών, το δικηγορικό σώμα ανέπτυξε **συλλογική δράση**.

Η δράση μας αυτή στηρίχθηκε **στο τρίπτυχο κοινωνική συνείδηση – ανεξάρτητο φρόνημα – αποφασιστική αγωνιστικότητα**.

Στη βάση αυτή, η **ενότητα** ήταν για μένα πρωταρχική επιδίωξη.

Ήθελε κόπο και χρόνο. Σεβασμό στις συλλογικές διαδικασίες.

Δεν είναι τυχαίο ότι για πρώτη φορά, στη διάρκεια αυτής της θητείας, η στάση του δικηγορικού σώματος ήταν ενιαία σε πανελλαδικό επίπεδο. Αυτό απαιτούσε πολύωρες συνεδριάσεις της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, της Συντονιστικής Επιτροπής, του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά την ανάπτυξη των θέσεών μας μείναμε πιστοί στο δίκαιο και στον ορθό λόγο. Στις αξίες που ταχθήκαμε να υπηρετούμε εφ' όρου ζωής. Χωρίς αυτοσχεδιασμούς. **Αποδείξαμε** ότι το δικηγορικό σώμα μπορεί να παρεμβαίνει δυναμικά και να αρθρώνει με σοβαρότητα τεκμηριωμένο λόγο.

Η συλλογική μας δράση ήταν μακριά από **πολιτικές εξαρτήσεις**. Με την ίδια αταλάντευτη πυγμή, με την οποία αντισταθήκαμε στην δικομματική κυβέρνηση το 2014 απέναντι στο νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, με το ίδιο σθένος και την ίδια ομοψυχία αγωνιστήκαμε κατά του ασφαλιστικού νόμου μετά την επιγενόμενη πολιτική αλλαγή.

Το σύνθημα: «Ηττηθήκαμε κατά κράτος, τίποτε δεν πετύχαμε» είναι ένας ευτελής μηδενισμός.

Αλλά υποδηλώνει και κάτι άλλο: Ότι δήθεν υπήρχαν άλλες προτάσεις που δεν ελήφθησαν υπόψη. Ότι υπήρχαν άλλες δυνατότητες που δεν αξιοποιήθηκαν. Και ερωτώ: Πότε και από ποιόν διατυπώθηκαν; Ποιες ήσαν αυτές οι άλλες προτάσεις, που τάχα δεν έτυχαν προσοχής; Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. είναι στην διάθεση όλων των συναδέλφων, ώστε να τα δουν και να εκτιμήσουν αυτά που σήμερα λέγονται από μερικούς.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή:

Τι έγινε με τον ΚΠολΔ

Δεν προτάξαμε το επαγγελματικό ή το συντεχνιακό συμφέρον. Αγωνιστήκαμε για την **προάσπιση της ορθής απονομής της Δικαιοσύνης** και τη δίκαιη εξισορρόπηση των αντιτιθέμενων συμφερόντων κατά το στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Αναλάβαμε την πρωτοβουλία και διοργανώσαμε **το πρώτο θεσμικό δημοψήφισμα από το 1974**. Με μια υποδειγματική διαδικασία, που ποιεί τιμή στο σώμα. Με συντριπτική πλειοψηφία **93,66%** δώσαμε το

στίγμα της στάσης του νομικού κόσμου απέναντι στις προωθούμενες ρυθμίσεις.

Δεν μείναμε σε μια στείρα άρνηση. **Στηρίξαμε έμπρακτα την εναλλακτική πρόταση της Επιτροπής Κράνη** για ένα διαφορετικό δικονομικό οικοδόμημα που θα επέτρεπε την επίτευξη των στόχων που από την αρχή είχαμε θέσει. Στην οικεία Επιτροπή συμμετείχαν εκλεκτοί συνάδελφοι, όπως ο Άγγελος Φαφούτης και ο Θέμις Κλουκίνας. Συμμετείχαν επίσης δύο Πρόεδροι Δικηγορικών Συλλόγων, ο κ. Βαλεργάκης του ΔΣΘ και η κ. Γιογλή του ΔΣΙ.

Αναλάβαμε ακόμη και βάρος που δεν μας αναλογούσε. Όπως η **απευθείας επικοινωνία με τους «Θεσμούς»**.

Επιστολή με τις θέσεις μας για τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εστάλη στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Γενική Διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, τον επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Δ.Ν.Τ.

Σε συνέχεια της προσπάθειας αυτής, είχαμε δια ζώσης συνάντηση με τους επικεφαλής του κουαρτέτου στο Χίλτον. Εκεί, αφού αναπτύξαμε όλα τα νομικά αντεπιχειρήματα και πρακτικά εμπόδια που επέβαλαν την αναθεώρηση της στάσης των «Θεσμών» έναντι του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εισπράξαμε την απάντηση ότι τον Κώδικα αυτόν «τον έχουν πληρώσει» οι «Θεσμοί», και για το λόγο αυτό «το καράβι έχει ήδη φύγει και δεν γυρίζει πίσω».

Έτσι, η Κυβέρνηση εισήγαγε προς ψήφιση το νομοσχέδιο, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και με δηλωμένη την αδυναμία της. Στην ίδια την αιτιολογική έκθεση ομολογεί ότι: *«λόγω των ασφυκτικών χρονικών περιθωρίων, το μοναδικό κείμενο το οποίο είχε λάβει την σύμφωνη γνώμη των θεσμών είναι το σχέδιο του ΚΠΔ που είχε κατατεθεί στη Βουλή των Ελλήνων τον Νοέμβριο του 2014»*.

Τι άλλο μπορούσε να γίνει; Ποια άλλη εναλλακτική δυνατότητα προτάθηκε και δεν αξιοποιήθηκε;

Οι προσπάθειες για βελτιωτικές παρεμβάσεις δεν σταμάτησαν.

Το 2016 πετύχαμε την **κατάργηση του δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές**. Που αποτελούσε ένα παλαιό αίτημα του δικηγορικού σώματος, ήδη από το 2011.

Κι έρχομαι τώρα στο ασφαλιστικό

Στο νομοσχέδιο που έμελε να επιφέρει καίριο πλήγμα για το δικηγορικό σώμα. Η **στοχοποίηση** των δικηγόρων, όπως και ευρύτερα των επιστημόνων, ήταν προφανής. Όπως προφανής ήταν η παραβίαση θεμελιωδών αρχών του Συντάγματος. Το «διαζύγιο» από την πραγματικότητα είχε επισυμβεί.

Από την πρώτη στιγμή της διαρροής του αρχικού σχεδίου, τον Γενάρη του 2016, αντιδράσαμε άμεσα. Άλλωστε, δεν χρειαζόταν κανείς αισθητήριο οικονομολόγου για να αντιληφθεί το αδιέξοδο.

Με πρωτοβουλία μας, την πρώτη ημέρα, συγκροτήσαμε **ενιαίο μέτωπο όλων των επιστημονικών φορέων**.

Δώσαμε κοινή συνέντευξη τύπου. Δημόσια προβάλαμε τις απόψεις μας.

Συναντηθήκαμε με τον Πρωθυπουργό καθώς και με εκπροσώπους της ΕΕ, υπό τον Chris Allen.

Με ομοψυχία συμμετείχαμε σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις που δεν είχαν προηγουμένο.

Με ευρύτατη νομιμοποίηση προσφύγαμε στο έσχατο μέσο διαμαρτυρίας, την αποχή από την άσκηση του λειτουργήματός μας. Με θεσμικά υποδειγματικό τρόπο. Με πολύωρες συνεδριάσεις και συνεχείς αποφάσεις της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πρέπει να θυμίσω ότι η **αποχή έλαβε διάφορες μορφές**, ανάλογα με τις εξελίξεις στο νομοθετικό επίπεδο και την αγωνιστική στόχευση του σώματος. Ξεκινήσαμε αποχή με αυστηρό πλαίσιο, στην συνέχεια με ευρύτερο πλαίσιο. Ακολούθησε στοχευμένη αποχή αποκλειστικά από υποθέσεις του Δημοσίου και των Ασφαλιστικών Οργανισμών και στο τέλος αποχή των εμμίσθων του ΕΦΚΑ.

Όμως, η αγωνιστική διαμαρτυρία, οι δυναμικές πορείες και η αποχή, δεν ήσαν τα μόνα μέσα που υιοθετήσαμε. **Δεν υπήρξε μια στείρα αντιπαράθεση.** Με καθημερινή, συστηματική δουλειά διαμορφώσαμε ένα εναλλακτικό πλαίσιο πρόσφορων επιλογών, ώστε να διαμορφωθεί το πολιτικό *άλλως δύνασθαι πράττειν*. **Προβάλλαμε ουσιαστικές προτάσεις.**

Ειδικότερα, αναπτύξαμε την αναγκαία **αναλογιστική τεκμηρίωση** που κατέδειξε το ατελέσφορο των κυβερνητικών επιλογών, ιδίως σε σχέση

με την βιωσιμότητα του ασφαλιστικού και την ανταποδοτικότητα εισφορών και παροχών. **Προτείνουμε εναλλακτικές δυνατότητες** που διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του συστήματος, χωρίς την απροκάλυπτη δήμευση του εισοδήματος μας.

Και αυτό δεν το κάναμε μόνο προς την Κυβέρνηση και τον Πρωθυπουργό.

Απευθυνθήκαμε και στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Διατυπώσαμε την αντίθεσή μας και **προς τους «θεσμούς»**, από κοινού με όλους τους επιστημονικούς φορείς. Στη συνάντηση που είχαμε στο γραφείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αθήνα αναπτύχθηκε εκτενώς η επιχειρηματολογία των επιστημόνων και ελεύθερων επαγγελματιών. Παραδώσαμε σε αγγλική μετάφραση την αναλογιστική μελέτη.

Όμως, απέναντί μας δεν είχαμε μόνον την δυσπιστία των «θεσμών», αλλά και τις προς εκείνους υποσχέσεις της ελληνικής κυβέρνησης ότι τάχα μπαίνει ένα τέλος στην μαύρη τρύπα του ασφαλιστικού με το νόμο Κατρούγκαλου. Το αναληθές του ισχυρισμού αυτού είναι προφανές.

Εδώ πρέπει όμως να γίνει και η αποτίμηση

Ασφαλώς δεν πετύχαμε όλα όσα επιδιώκαμε. Εάν όμως ακόμη μπορούμε και στεκόμαστε όρθιοι, εάν ακόμη μπορούμε και συνεχίζουμε, είναι γιατί αυτή η κοινή μας προσπάθεια, οδήγησε σε(περιορισμένη)κυβερνητική αναδίπλωση. Πολλοί το έχουν ξεχάσει. Όμως, ο ασφαλιστικός νόμος που ψηφίστηκε έχει ουσιώδεις αλλαγές σε σχέση με το αρχικό σχέδιο που είχαμε να αντιμετωπίσουμε. Σημειώνω:

1. Μεταβατικό στάδιο εκπτώσεων έως το 2020. Οι μειωμένες εισφορές ξεκινούν από 50% για εισοδήματα από 7000 έως

- 13.000€, και είναι αντιστρόφως προοδευτικές με το εισόδημα. Ωφελούνται δηλαδή οι περισσότερο αδύναμοι οικονομικά.
2. Ελαφρύνσεις για τους νέους συναδέλφους, στην πρώτη πενταετία επαγγελματικής δραστηριότητας.
 3. Συμψηφισμός των προκαταβαλλομένων ασφαλιστικών εισφορών μέσα από το γραμμάτιο (20%). Δηλαδή το 20% που καταβάλλεται με το γραμμάτιο συμψηφίζεται με την οφειλόμενη εισφορά. Διευκολύνονται έτσι οι συνάδελφοι που κάνουν παραστασιακή δικηγορία καθώς καλύπτουν ολόκληρη ή σημαντικό μέρος της εισφοράς τους μέσω των γραμματίων. Στην περίπτωση που τα προκαταβληθέντα ποσά υπερβαίνουν την οφειλόμενη εισφορά, το επιπλέον ποσό είτε επιστρέφεται, είτε συμψηφίζεται με μελλοντικές εισφορές. Ειδικά για το θέμα αυτό θυμίζω ότι αναγκαστήκαμε να στείλαμε εξώδικο στον ΕΦΚΑ. Μια κίνηση που τότε λειοδορήθηκε από ορισμένους, οδήγησε όμως στη συνέχεια στη νομοθετική αντιμετώπιση του ζητήματος.
 4. Μειωμένες εισφορές κατά 50% για όσους έχουν συμπληρώσει 40 έτη ασφάλισης.

Παράλληλα, για να διευκολυνθούν οι συνάδελφοι στην αντιμετώπιση του οικονομικού βάρους των παλαιών εισφορών :

- Επιδιώξαμε και εξασφάλισαμε την παράταση της προθεσμίας καταβολής των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών με το παλαιό σύστημα. Ήδη η προθεσμία καταβολής των εισφορών έτους 2016 παρατάθηκε μέχρι την 31.1.2018.
- Πετύχαμε, μετά από πολύωρες διαπραγματεύσεις, τη συνεργασία με δύο Τράπεζες, εξασφαλίζοντας την καταβολή των οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών σε άτοκες δόσεις. (12

άτοκες δόσεις μέσω της Τράπεζας Αττικής & 24 άτοκες δόσεις μέσω της Τράπεζας Πειραιώς)

Επιπλέον:

- Για την ορθή αντιμετώπιση μείζονων ασφαλιστικών ζητημάτων που ανέκυπταν για τους εμπίσθους συναδέλφους συντάξαμε γνωμοδοτήσεις. Μία για την εφαρμογή των συμφωνιών καταβολής των 3/3 των ασφαλιστικών εισφορών από τους εντολείς. Και δεύτερη για την υποχρέωση προκαταβολής του 20% του γραμματίου από τον εντολέα.
- Επίσης, αποστείλαμε σειρά επιστολών προς το Υπουργείο και τον ΕΦΚΑ για την αντιμετώπιση ζητημάτων εφαρμογής του νέου νόμου.
- Περαιτέρω διοργανώσαμε ενημερωτικές εκδηλώσεις για το νέο ασφαλιστικό καθεστώς, με τη συμμετοχή ειδικών στο Κοινωνικοασφαλιστικό δίκαιο. Τόσο για τους αμίσθους όσο και για τους εμπίσθους συναδέλφους.

Οι ανωτέρω δράσεις μας ασφαλώς δεν σημαίνουν ότι παραιτηθήκαμε του δικαιώματος για ένδικη προστασία. Έχουμε ήδη **προσφύγει στο ΣτΕ**. Σχετική αίτηση ακυρώσεως καταθέσαμε τον Φεβρουάριο του 2017 και εκκρεμεί η εκδίκασή της.

Παράλληλα, ασχοληθήκαμε με το ζήτημα του **ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες**.

Παρότι το θέμα αυτό φαινόταν να έχει κλείσει από το 2010, θεωρήσαμε ότι πρέπει να εξαντληθεί κάθε δυνατότητα αντίδρασης έστω και τώρα.

Με αφορμή προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο ΔΕΕ από το Ανώτατο Δικαστήριο του Βελγίου -σε συνέχεια προσφυγής του βελγικού δικηγορικού συλλόγου κατά της επιβολής ΦΠΑ- υποβάλαμε αναλυτικό υπόμνημα στην Κυβέρνηση με τα νομικά επιχειρήματα υπέρ της μη επιβολής ΦΠΑ και ζητήσαμε να ασκηθεί παρέμβαση στη δίκη από την Ελληνική Κυβέρνηση, που διέθετε τη σχετική δικονομική δυνατότητα.

Η απόφαση του ΔΕΕ, τελικώς, δεν υπήρξε ευνοϊκή για το δικηγορικό σώμα.

Δυστυχώς, οι ευθείες βολές κατά του δικηγορικού σώματος δεν περιορίζονται στα ασφαλιστικά/φορολογικά ζητήματα. Πρόσφατη περίπτωση, η απροκάλυπτη προσπάθεια κατάλυσης του δικηγορικού απορρήτου.

Η Κυβέρνηση επιχείρησε εν μια νυκτί, με διάταξη σε ν/σ του Υπουργείου Οικονομικών, να καταργήσει, χωρίς προηγούμενη διαβούλευση, συλλήβδην κάθε επαγγελματικό απόρρητο, συμπεριλαμβανομένου του δικηγορικού. Άμεσα αποστείλαμε σχετική επιστολή στον Υπουργό Δικαιοσύνης. Το γεγονός ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης ενημερώθηκε το πρώτον από εμάς για την επιχειρούμενη κατάλυση του δικηγορικού απορρήτου –και προς τιμήν του αντέδρασε θετικά - δείχνει δυστυχώς πόσο χαμηλά στις κυβερνητικές προτεραιότητες βρίσκεται η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών.

Εδώ θυμίζω κι ένα ζήτημα που μας απασχόλησε τους τελευταίους μήνες: Υποχρεωτική τοποθέτηση POS στα δικηγορικά γραφεία.

Μετά από μελέτη που διεξήγαμε και αφού ήρθαμε σε επαφή με όλους τους δικηγορικούς συλλόγους της Ευρώπης, προέκυψε ότι το

μέτρο αποτελεί σίγουρα πανευρωπαϊκή, και πιθανόν παγκόσμια, πρωτοτυπία της κυβέρνησης. Σε καμία άλλη έννομη τάξη δεν προβλέπεται υποχρεωτική τοποθέτηση μηχανημάτων POS για τους δικηγόρους. Πρόκειται για μια κανονιστική σύλληψη, που πλήττει τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου πολλαπλώς, χωρίς να προσφέρει τίποτα.

Ο ΔΣΑ προσέφυγε αμέσως στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που έκρινε ομόφωνα ότι παραβιάζεται η αρχή της νομιμότητας καθώς οι δικηγόροι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εξουσιοδοτικής διάταξης. Η Κυβέρνηση επιχείρησε – κατά τη γνώμη μας ανεπιτυχώς- να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με τροπολογία.

Η αίτηση ακυρώσεως που έχουμε ασκήσει ενώπιον του ΣτΕ εκδικάζεται, μετά από οίκοθεν αναβολή, τον προσεχή Ιανουάριο.

Υπάρχουν όμως και κάποια θέματα για τα οποία την ευθύνη χειρισμού έχουμε εμείς ή πρωτίστως εμείς. Αναφέρομαι **στην εργασιακή μας καθημερινότητα, στην ενίσχυση θεσμών για την ανάπτυξη του λειτουργημάτων μας, αλλά και στη λήψη μέτρων για την προάσπισή του, στην υποστήριξη των συναδέλφων πέρα από το στενό πλαίσιο της επαγγελματικής μας ζωής, στην οικονομική λειτουργία του Δικηγορικού Συλλόγου.**

Ξεκινώ από τις πρωτοβουλίες που αναλάβαμε για την βελτίωση της εργασιακής μας καθημερινότητας

1.Για πρώτη φορά και με στόχο την εξυπηρέτηση των συναδέλφων λειτουργεί το **Κέντρο Εξυπηρέτησης Δικηγόρων**. Κάθε Τετάρτη 3 με 6 το

απόγευμα συνάδελφοι εξειδικευμένοι στο ασφαλιστικό και το φορολογικό δίκαιο παρέχουν προσωπικά συμβουλές και πληροφόρηση. Επίσης μία ακόμη συνάδελφος συνεπικουρεί σε πρακτικά θέματα δικηγορίας.

Παράλληλα, τον τελευταίο χρόνο, το ΚΕΔ επεξέτεινε τις δραστηριότητές του. Πλέον παρέχεται υπηρεσία αναζήτησης και λήψης πιστοποιητικών από το Πρωτοδικείο και το Ειρηνοδικείο Αθηνών, προκειμένου οι συνάδελφοι να εξοικονομούν χρόνο και κόπο.

Ενημερώνω ότι από την 1.1.2017 αποτάθηκαν στο ΚΕΔ: 1.000 συνάδελφοι τηλεφωνικά, 200 μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, 520 συνάδελφοι με επιτόπια παρουσία τους.

2. Καθημερινότητα για όλους εμάς τους μαχόμενους δικηγόρους είναι η Ευελπίδων. Είναι το Εφετείο. Εκεί που εργαζόμαστε και συναντιόμαστε καθημερινά.

Για την **κατάσταση στο Πρωτοδικείο** έπρεπε να κάνουμε επί τόπου παρέμβαση, ώστε να γίνει το πρώτο βήμα για τη βελτίωση των απαράδεκτων συνθηκών υγιεινής. Συνθήκες που καταγράψαμε και επισημάναμε στην Διοίκηση Πρωτοδικείου. Όπως επίσης και να βελτιωθούν -στο πλαίσιο των περιορισμένων δυνατοτήτων που υπάρχουν- τα φαινόμενα της ουράς και των καθυστερήσεων (π.χ. με την καθιέρωση ξεχωριστής ουράς για τους δικηγόρους στο Κτήριο 16 ή την προσθήκη υπαλλήλων για την παραλαβή των δικογράφων).

Οι προσπάθειές μας ήταν συνεχείς. Πραγματοποιούσαμε συστηματικά συναντήσεις με τους Προϊσταμένους των Δικαστηρίων. Και συχνά απευθύναμε επιστολές, προβάλλοντας συγκεκριμένα αιτήματα. Ενδεικτικά αναφέρω τις επιστολές:

-Προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών για την εξυπηρέτηση των συναδέλφων καθ' όλη τη διάρκεια του εργάσιμου ωραρίου (27.10.2016).

- Προς τον Υπουργό Εσωτερικών για την ακώλυτη πρόσβαση και εξυπηρέτηση των συναδέλφων σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες καθ' όλη τη διάρκεια του εργάσιμου ωραρίου (23.6.2017).

-Προς τον Προϊστάμενο του Πρωτοδικείου Αθηνών για την «πρωτοφανή και απαξιωτική πρακτική» σε βάρος συναδέλφων κατά την κατάθεση δικογράφων (27.12.2016)

-Προς το Δήμο Αθηναίων για τη δημιουργία χώρου στάθμευσης μηχανών για δικηγόρους στο Εφετείο (4.11.2015).

3. Περαιτέρω, ασχοληθήκαμε –στο μέτρο του οικονομικά δυνατού- με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Συλλόγου.

Η διάδοση των ψηφιακών μέσων και η χρήση των νέων τεχνολογιών διευκολύνει αναμφίβολα την καθημερινότητά μας. Η αλλαγή των πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των δικαστηρίων δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα, στην οποία πρέπει να προσαρμοστούμε.

Προ ολίγων ημερών ολοκληρώθηκε έργο που παρέχει στον κάθε συνάδελφο προσωποποιημένη πληροφόρηση για την πορεία των υποθέσεών του στα πολιτικά δικαστήρια (Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης). Στο πλαίσιο σταδιακής εφαρμογής του νέου έργου στάλθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα σε συναδέλφους SMS για την έκδοση αποφάσεων σε υποθέσεις όπου παραστάθηκαν.

Παράλληλα, προστέθηκαν νέες εφαρμογές στο πληροφοριακό σύστημα της Ολομέλειας, ώστε κατά το δυνατόν να αντιμετωπίζεται η

γραφειοκρατία και να περιορίζονται οι μετακινήσεις των δικηγόρων. Ήδη έχει καταστεί εφικτή η αυτοματοποιημένη έκδοση πιστοποιητικών από τον ΔΣΑ μέσω του Portal της Ολομέλειας.

Ακόμη, είναι δυνατή η απευθείας ηλεκτρονική επικοινωνία των δικηγόρων με τους διαχειριστές του συστήματος, προκειμένου να διεκπεραιώνονται εξ αποστάσεως λειτουργίες που μέχρι σήμερα απαιτούσαν αυτοπρόσωπη μετάβαση, όπως η ακύρωση των γραμματίων που δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Επίσης, χωρίς κόστος για τον Σύλλογο, αναπτύχθηκε ειδική εφαρμογή για κινητές συσκευές, η οποία επιτρέπει την επικαιροποιημένη ενημέρωση από το κινητό τηλέφωνο ή το tablet. Μέχρι σήμερα 7.000 συνάδελφοι κατέβασαν την εφαρμογή αυτή.

Η ιστοσελίδα του ΔΣΑ αναβαθμίστηκε αισθητικά και κυρίως τεχνικά.

Βεβαίως, το έργο του δικηγόρου είναι και επιστημονικό. Μεγάλος αριθμός συναδέλφων ασχολούνται ενεργά με την επιστημονική έρευνα. Προκειμένου λοιπόν να στηρίξουμε έμπρακτα αυτή την ερευνητική ενασχόληση των συναδέλφων αποκτήσαμε ηλεκτρονική συνδρομή στη μεγαλύτερη βάση νομικών δεδομένων παγκοσμίως, την **Westlaw**. Έτσι, αυτή τη στιγμή η βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών είναι, εξ όσων γνωρίζω, η μοναδική νομική βιβλιοθήκη πανελλαδικά, που διαθέτει την δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές τις διεθνείς ψηφιακές πηγές και μάλιστα δωρεάν.

Είμαι ευτυχής που χρησιμοποιείται ήδη από πολλούς συναδέλφους. Σχετικά σας ενημερώνω ότι από τον Δεκέμβριο του 2016 και μέχρι τον Αύγουστο του 2017 επισκέφτηκαν τη βάση δεδομένων 3.105 συνάδελφοι.

5.Κι επειδή ο Σύλλογος οφείλει να είναι δίπλα στον κάθε συνάδελφο, θεωρώ σκόπιμο να σημειώσω εδώ ότι κατά τη διάρκεια της παρούσας θητείας υπήρξε συστηματική, ενεργός υποστήριξη των συναδέλφων.

Ενδεικτικά αναφέρω:

Σταθήκαμε αρωγοί όταν οι συνάδελφοι αντιμετώπισαν παράνομη συμπεριφορά των εντολέων τους. Είναι χαρακτηριστικές οι περιπτώσεις των δικηγόρων:

- στο (πρώην) ΙΚΑ, έναντι των οποίων επιδιώχθηκε δυσμενής μεταβολή των όρων συνεργασίας,
- στον ΕΦΚΑ, όπου παρέμεναν απλήρωτοι για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά και
- σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπου παρατηρήθηκαν φαινόμενα μαζικών, αναιτιολόγητων καταγγελιών των συμβάσεων των συναδέλφων.

Η αποτελεσματική παρέμβαση του Συλλόγου συνέβαλε ουσιαστικά στην αντιμετώπισή τους.

Επίσης, αντιδράσαμε σθεναρά σε περιπτώσεις απρέπειας σε βάρος δικηγόρων από δικαστές.

Θυμίζω ότι το Δ.Σ. αποφάσισε την αποχή από τις συνεδριάσεις, στις οποίες συμμετείχε συγκεκριμένη δικαστική λειτουργός που:

- Περιφρόνησε την απόφαση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας για την αποχή στην δεύτερη μετά διακοπή συνεδρίαση.
- Διέταξε την αποβολή συνηγόρου υπεράσπισης από την αίθουσα του Δικαστηρίου, με την συνδρομή αστυνομικής δύναμης, όταν ο τελευταίος υπέβαλε αίτημα να καταχωριστεί στα πρακτικά

δήλωσή του ότι εκπροσωπεί δυνάμει πληρεξουσίου τον κατηγορούμενο εντολέα του.

Περαιτέρω, **στηρίξαμε ουσιαστικά τους ασκούμενους δικηγόρους.**

Ενδεικτικά αναφέρω τις επιστολές προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης:

- Για την καταβολή δεδουλευμένων στους ασκούμενους δικηγόρους Δικαστηρίων και Εισαγγελιών (17.2.2015)
- Για την απασχόληση ασκουμένων δικηγόρων στα δικαστήρια με τα Προγράμματα ΕΣΠΑ (26.6.2014)

Επιπλέον, **στηρίξαμε τους εμμίσθους συναδέλφους** με επιστολές:

- Προς τον τότε Υπουργό Εσωτερικών Ν. Βούτση για την άρση των αδικιών και την εξομοίωση των αποδοχών των εμμίσθων δικηγόρων του Δημοσίου (25.6.2015)
- Προς τον τότε Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για την καταβολή των αμοιβών στους δικηγόρους (31.7.2015)

Δεν ξεχάσαμε τους συναδέλφους της **νομικής βοήθειας.**

Κι εδώ έρχομαι σε θέματα που άπτονται και της **ενίσχυσης θεσμών και λήψης μέτρων για την ανάπτυξη του λειτουργήματός μας.**

1.Ήδη από τον Νοέμβριο του 2015 προβάλαμε δημόσια ως ζήτημα άμεσης προτεραιότητας την μεταρρύθμιση του ισχύοντος συστήματος. Άλλωστε, **ο θεσμός της νομικής βοήθειας** έχει ξεχωριστή σημασία για την ουσιαστική διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος δικαστικής προστασίας από όσους το έχουν ανάγκη.

Υποβάλαμε συγκεκριμένες προτάσεις στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για την αναβάθμιση του θεσμού. Αναφέρω εδώ ενδεικτικά:

- την επέκταση του αντικειμενικού πεδίου εφαρμογής του θεσμού στην ποινική προδικασία και στα πλημμελήματα
- την επέκταση του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής σε όλους τους αλλοδαπούς (πρόσφυγες και μετανάστες)
- την καταβολή δαπανών για τις ανάγκες του έργου του δικηγόρου, όπως λ.χ. για την μετακίνησή του, φωτοτυπίες κλπ.

Σας ενημερώνω ότι προ ολίγων ημερών ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την αναμόρφωση της νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις, όπου ελήφθησαν υπόψη οι παραπάνω προτάσεις μας.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της θητείας μας, ο ΔΣΑ ανέλαβε την εποπτεία και διευκόλυνση της διαδικασίας διορισμού αυτεπαγγέλτως οριζομένων συνηγόρων στο Εφετείο, όπου οι συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί στην πράξη δεν τιμούσαν το δικηγορικό σώμα. Πλέον, λαμβάνεται μέριμνα για την τήρηση της απόλυτης αλφαβητικής σειράς του καταλόγου και την τηλεφωνική ενημέρωση των συναδέλφων, ώστε να μην υπάρχει ανάγκη συνωστισμού και επιτόπιας αναμονής.

Επίσης, με συνεχή διαβήματα, επιδιώξαμε την όσον το δυνατόν ταχύτερη καταβολή των αμοιβών στους συναδέλφους της νομικής βοήθειας από το ΤΑΧΔΙΚ.

2.Μεγαλύτερο όλων είναι ασφαλώς το πρόβλημα της συρρίκνωσης της Δικηγορικής ύλης. Ιδίως, μετά την κατάργηση της υποχρεωτικής παράστασης δικηγόρου στα συμβόλαια, σε συνδυασμό με τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό δικηγόρων στην Αθήνα, το πρόβλημα αυτό

αποτελεί κοινό τόπο. Η δε όξυνσή του συναρτάται άμεσα με εξωγενείς παράγοντες. Όσο συνεχίζεται η οικονομική κρίση, όσο οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να βρίσκονται σε τέλμα, η δικηγορική ύλη μοιραία συρρικνώνεται.

Γι αυτό, θαύματα δεν μπορούσαν να γίνουν. Όμως:

- Η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της νομικής βοήθειας, με τον υποχρεωτικό διορισμό συνηγόρου, ασφαλώς θα συμβάλλει στην αύξηση της δικηγορικής ύλης στις ποινικές υποθέσεις.
- Επίσης, προσπαθήσαμε και εξασφαλίσαμε τη συμμετοχή μας:
 - Στις επιτροπές ασύλου
 - Στις επιτροπές επίλυσης κτηματολογικών διαφορών
 - Στις αρχαιρεσίες συνδικαλιστικών σωματείων (όπου μέχρι πρότινος συμμετείχαν μόνον δικαστικοί λειτουργοί).

3. Περαιτέρω, στηρίξαμε έμπρακτα το θεσμό της διαμεσολάβησης, μέσω του ΑΚΕΔ Προμηθείας. Σχετικά αναφέρω ότι τα έτη 2015-2017:

- Πραγματοποιήθηκαν 18 κύκλοι εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών, όπου έλαβαν μέρος 267 συνάδελφοι
- Πραγματοποιήθηκαν 9 κύκλοι εκπαίδευσης Πιστοποιημένων Νομικών Παραστατών στη Διαμεσολάβηση, όπου έλαβαν μέρος 79 συνάδελφοι

Επιπλέον, υπήρξαν νέα Προγράμματα, όπως:

- Το διεθνές Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στις Διαπραγματεύσεις
- Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Προχωρημένου Επιπέδου (Μετεκπαίδευσης) στη Διαμεσολάβηση
- Το διεθνές Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στην Επίλυση Διαφορών στον Εργασιακό Χώρο με Διαμεσολάβηση

Για την ενίσχυση του εξωδικαστικού μηχανισμού αναλάβαμε και ειδικότερες πρωτοβουλίες, όπως:

- Αποστείλαμε επιστολή στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης για τη λήψη των αναγκαίων βελτιωτικών μέτρων στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών (12.1.2017)
- Οργανώσαμε 9 κύκλους εκπαίδευσης στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών – εξειδίκευση στην τραπεζική διαμεσολάβηση, όπου έλαβαν μέρος 176 άτομα
- Τέλος σημειώνω ότι Συντονιστές μπορούν πλέον να γίνουν πάνω από 400 συνάδελφοι που έχουν παρακολουθήσει τα Προγράμματα του ΑΚΕΔ

Παράλληλα με την προώθηση των ανωτέρω θεσμών, λάβαμε μέτρα για την προάσπιση του δικηγορικού λειτουργήματος. Ενδεικτικά:

1.Αντιμετωπίσαμε περιπτώσεις αντιποίησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

Ειδικότερα, προσφύγαμε στη Δικαιοσύνη.

Πετύχαμε την έκδοση δικαστικών αποφάσεων για την σφράγιση των γραφείων, την κατάργηση των ιστοσελίδων και την παύση κάθε σχετικής δραστηριότητας από εταιρείες που συστηματικά προέβαιναν σε πράξεις αντιποίησης (υποθέσεις Βεργίνα, ΙΘΥΝΩΝ, ΟΠΥΚΕ).

2.Επίσης, αντιμετωπίσαμε άμεσα εισπρακτικές πρακτικές δικηγορικών εταιριών.

Ήδη το 2014, με απόφαση του Δ.Σ., ρητώς απαγορεύσαμε την τηλεφωνική όχληση οφειλέτη του εντολέα δικηγόρου ή δικηγορικής εταιρίας, πέραν της μίας φορές.

Προβαίνουμε συστηματικά σε πειθαρχικό έλεγχο όλων των σχετικών καταγγελιών.

Πέραν αυτών, είναι προφανές ότι ενίσχυση και υποστήριξη χρειαζόμαστε όλοι, **πέρα από το στενό πλαίσιο της επαγγελματικής μας ζωής.**

1. Στην κατεύθυνση αυτή αναλάβαμε μια πρωτοβουλία που χρειάστηκε πολύ χρόνο και κόπο για να γίνει πράξη: **Το ομαδικό ασφαλιστήριο.**

Η πτώση του επιπέδου των παροχών του δημόσιου συστήματος υγείας, σε συνδυασμό με τον αυξανόμενο αριθμό συναδέλφων που έχουν απωλέσει την ασφαλιστική τους ικανότητα λόγω ασφαλιστικών οφειλών κατέστησαν αναγκαία την κατάστρωση και δημιουργία ενός προγράμματος ομαδικής ασφάλισης για τους δικηγόρους Αθηνών, που ήδη βρίσκεται στο στάδιο των εγγραφών και υλοποιείται.

Επιλέχθηκε προς τούτο, **μετά από ανοιχτό δημόσιο διαγωνισμό,** η ασφαλιστική εταιρεία MetLife. Το τελικό Πρόγραμμα, που καταρτίστηκε μετά από πολυήμερες και σκληρές διαπραγματεύσεις, **είναι πρωτοποριακό όχι μόνον για τα ελληνικά, αλλά και για τα ευρωπαϊκά δεδομένα.**

Το ασφάλιστρο ανέρχεται **σε 190 €** κατ' άτομο για την παροχή νοσοκομειακής περίθαλψης σε συνεργαζόμενα ιδιωτικά νοσοκομεία, με **κάλυψη 40.000€ και σε συγκεκριμένες βαριές παθήσεις 50.000€.** Αποτελεί σημαντική καινοτομία του Προγράμματος το γεγονός

ότι για την υπαγωγή στην ασφάλιση δεν γίνεται έλεγχος των προϋπαρχουσών νόσων (εφόσον δεν προκύψουν δαπάνες από υφιστάμενη νόσο κατά το πρώτο τρίμηνο ασφάλισης). Και όλοι γνωρίζουμε, από την προσωπική και επαγγελματική μας πείρα, αφενός ότι καμία ασφαλιστική εταιρεία δεν σε ασφαλίζει εάν έχεις προβλήματα υγείας, κι αν ακόμη σε ασφαλίσει οι προϋπάρχουσες νόσοι γίνονται η συχνότερη πηγή αντιδικιών.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν τα ενεργά μέλη του ΔΣΑ, οι ασκούμενοι δικηγόροι καθώς και οι υπάλληλοι του ΔΣΑ, όπως επίσης και τα εξαρτώμενα μέλη των παραπάνω. Όριο ηλικίας ένταξης στο Πρόγραμμα είναι το 70^ο έτος. Μετά την συμπλήρωση του ορίου αυτού, προβλέπεται πάντως δυνατότητα συνέχισης με ατομικό πρόγραμμα.

2.Θεωρήσαμε ακόμη σκόπιμο να εκμεταλλευτούμε την διαπραγματευτική δύναμη που παρέχει το μεγάλο πλήθος των συναδέλφων στην Αθήνα. Έτσι, λειτουργεί ήδη ένα **ανοικτό εκπαιδευτικό πρόγραμμα**, στο οποίο ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν εκπώσεις ειδικά για τους δικηγόρους Αθηνών, με μόνη προϋπόθεση την επίδειξη δικηγορικής ταυτότητας. Μέχρι στιγμής στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΔΣΑ συμμετέχουν περίπου 137επιχειρήσεις, και ο αριθμός αυτός συνεχώς αυξάνεται.

Παράλληλα όμως με όλα τα παραπάνω, είχαμε χρέος απέναντι στο δικηγορικό σώμα να τακτοποιήσουμε τα του οίκου μας. Ειδικότερα, ο εξορθολογισμός της οικονομικής λειτουργίας του Συλλόγου αποτέλεσε από την πρώτη ημέρα της θητείας μας βασική μας προτεραιότητα.

Όταν αναλάβαμε, ο ΔΣΑ, πρώτος επιστημονικός σύλλογος της χώρας, δεν είχε καμία θεσμοθετημένη διαδικασία οικονομικού ελέγχου.

Κατά τη διάρκεια της θητείας μας, με πολύ δουλειά και προσπάθεια, έγιναν τα πρώτα σημαντικά βήματα:

- Το έτος 2014 θεσπίστηκε για πρώτη φορά Κανονισμός Προμηθειών, προκειμένου οι διαδικασίες αναθέσεων να γίνονται με διαφάνεια και το μικρότερο δυνατό κόστος για το Σύλλογο.
- Για πρώτη φορά, εφαρμόστηκε παντού **διπλογραφικό σύστημα** και εκπονήθηκε **ισολογισμός** σύμφωνα με τα ισχύοντα κατά νόμο λογιστικά πρότυπα.
- Για πρώτη φορά διενεργήθηκε **απογραφή παγίων στοιχείων** και πλέον τηρείται μητρώο παγίων. Έγινε **αποτίμηση των χρεογράφων** και τηρείται σχετικό αναλυτικό μητρώο. Έγινε **συμφωνία υπολοίπων τραπεζών και βιβλίων**.
- Για πρώτη φορά καθιερώσαμε διαδικασία **οικονομικού ελέγχου από εταιρεία ορκωτών ελεγκτών και προσλάβαμε εσωτερικό ελεγκτή**, προκειμένου να θωρακιστεί κατά το δυνατόν ο Δικηγορικός Σύλλογος.
- Επιπλέον, με σκοπό την αύξηση των εσόδων αποφασίσαμε για πρώτη φορά να εισπράττουμε συνδρομές από φορείς που χρησιμοποιούν την ΤΝΠ Ισοκράτης.
- Επίσης, η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας απέκτησε για πρώτη φορά ΑΦΜ.

Για να έχουμε αίσθηση των οικονομικών αποτελεσμάτων και μεγεθών του ΔΣΑ σημειώνω ότι:

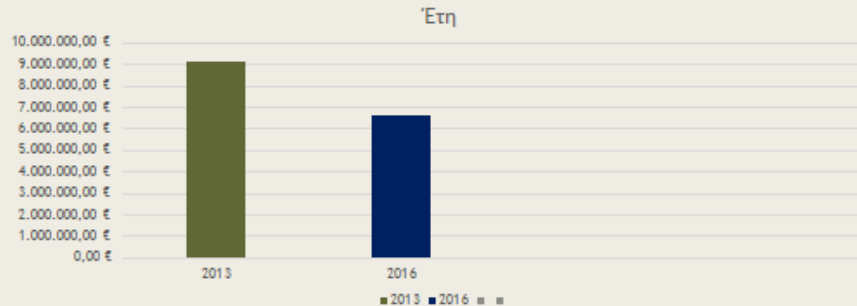
Μείωση δαπανών:

Με βάση τα απολογιστικά δεδομένα των οικονομικών υπηρεσιών η πορεία των εξόδων των τελευταίων ετών έχει ως εξής: **από 9.130.900,94 € το έτος 2013 διαμορφώθηκαν σε 7.639.596,37 € το έτος 2016**. Η σημαντική αυτή μείωση είναι ακριβώς αποτέλεσμα του εξορθολογισμού των οικονομικών του Συλλόγου.

Ουσιαστική μείωση δαπανών

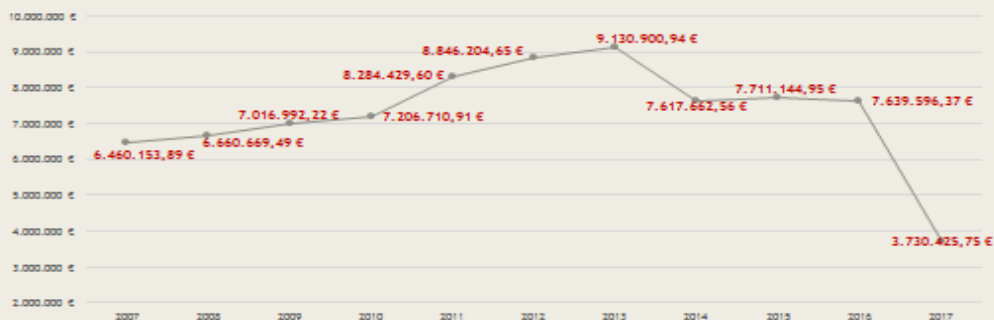
- Από **9.130.900 €** το 2013 (χωρίς αποσβέσεις παγίων, που ξεκίνησαν το 2015)
- Διαμορφώθηκαν σε **7.639.596 €** το 2016 (με αποσβέσεις παγίων) / **6.647.024 €** (χωρίς αποσβέσεις παγίων)

Δαπάνες 2013-2016 (χωρίς αποσβέσεις παγίων)

Ο πίνακας για τις δαπάνες των ετών 2007 έως 2017 απεικονίζει παραστατικά την πραγματικότητα των προσαθειών μας.

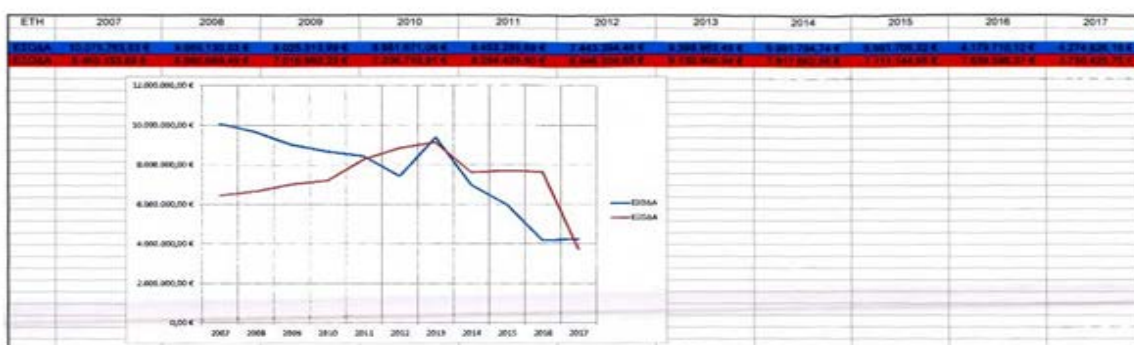
ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΤΩΝ 2007 ΕΩΣ 2017 (18/08/2017)

Να σημειώσω εδώ ότι, ακόμη και μετά τις μειώσεις, το κόστος μισθοδοσίας για το 2016 ήταν περίπου 4.300.000 ευρώ.

Έσοδα:

Παράλληλα, όμως, πτωτική τάση είχαν **τα έσοδα** του Συλλόγου, που προέρχονται αποκλειστικά από τα Γραμμάτια και τις ετήσιες εισφορές. Από 9.398.963,45€ το 2013 έπεσαν στα 5.991.705,32€ το 2015 και στα 4.179.710 € το 2016. Δυστυχώς, ακόμα και μετά την μείωση των εισφορών κατά 50% για το 2016 δεν αυξήθηκε ο ρυθμός αποπληρωμής των οφειλών προς τον Σύλλογο. Τούτο σημαίνει ότι πολλοί συνάδελφοι αντιμετωπίζουν δυστυχώς την εισφορά τους ως απολύτως ελαστική δαπάνη.

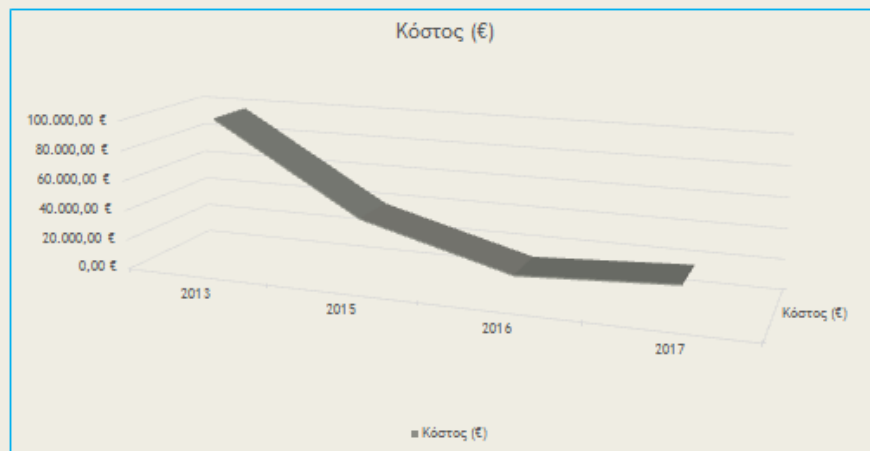
Ακριβώς επειδή επιδιώξαμε τον ισοσκελισμό εσόδων – δαπανών, προχωρήσαμε σε αποφάσεις **για την μείωση των εξόδων**.

Η προμήθεια προϊόντων με ανοιχτούς δημόσιους διαγωνισμούς είναι ασφαλώς καθοριστική. Σημειώνω ότι διενεργήθηκαν 39 διαγωνισμοί.

Ενδεικτικά θα ήθελα επίσης να συμπληρώσω και:

- Την μείωση δαπανών για το ετήσιο ημερολόγιό μας. Βλέπετε τον σχετικό πίνακα.

Έξοδα Ημερολογίου

- Την μείωση δαπανών του ΑΚΚΕΔ κατά 30% ετησίως. Παράλληλα όμως προσπαθήσαμε να καταστήσουμε πιο εφικτή οικονομικά τη συμμετοχή των συναδέλφων. Θυμίζω ότι μειώθηκαν τα δίδακτρα παρακολούθησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατά 20 – 30%.

Το εύρος της δράσης μας δεν περιορίστηκε στα παραπάνω.

Πίστευα και πιστεύω στην αναβάθμιση του κύρους του ΔΣΑ. Γι αυτό θεωρώ σκόπιμο να σας αναφέρω ορισμένα σημεία από τη δράση μας στο πεδίο αυτό.

1.Αναπτύξαμε συνεργασία με το δικαστικό σώμα καθώς και με επιστημονικούς φορείς

Θεωρώ κοινή μας πεποίθηση ότι το δικαστικό και το δικηγορικό σώμα αποτελούν πυλώνες του κράτους δικαίου. Η δυνατότητα γόνιμου,

θεσμικού διαλόγου αποτελεί κέρδος για όλους και προπάντων για τη Δικαιοσύνη.

Για το λόγο αυτό αναπτύξαμε διάυλο επικοινωνίας. Καλέσαμε και συνομιλήσαμε στην Ολομέλεια με τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου. Συμμετείχαμε σε κοινή συνέντευξη τύπου με τους δικαστές για τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Διοργανώσαμε κοινό επιστημονικό συνέδριο με την Ένωση Δικαστών για τις εξελίξεις στο εργατικό δίκαιο. Κοινές δράσεις επίσης αναπτύξαμε με επιστημονικούς φορείς. Με όλες τις επιστημονικές ενώσεις της χώρας. Ενδεικτικά αναφέρω εδώ τα σεμινάρια ποινικής δικηγορίας της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων.

2. Ζητήσαμε και πετύχαμε -σε σημαντικό βαθμό- την συμμετοχή του ΔΣΑ στην προνομοθετική διαδικασία

Από την αρχή της θητείας μας υποβάλαμε αίτημα προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης για την υποχρεωτική συμμετοχή μας στις Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές του Υπουργείου.

Ήδη μέχρι σήμερα, συνάδελφοί μας έχουν συμμετάσχει ως μέλη σε 11 Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές.

Παράλληλα, τεκμηριωμένα προβάλαμε τις θέσεις μας επί σειρά νομοσχεδίων στις Διαρκείς Επιτροπές της Βουλής. Σημειώνω ενδεικτικά 8 παρεμβάσεις στη Βουλή.

Κι επειδή όλοι γνωρίζουμε τις παθογένειες του νομοθετείν, θεωρήσαμε σκόπιμο τον δημόσιο προβληματισμό επί αυτού. Έτσι, την άνοιξη του 2017 η Επιστημονική Επιτροπή του ΝοΒ πραγματοποίησε εκδήλωση για τις αρχές της καλής νομοθέτησης. Οι σχετικές εισηγήσεις δημοσιεύονται στο ΝοΒ.

2. Η προάσπιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτέλεσε μία ακόμη βασική στόχευσή μας. Εδώ αναφέρω ενδεικτικά την **συμμετοχή του ΔΣΑ:**

- στην «Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Παρακολούθησης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ» στη Βουλή.
- στην «Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου».

3. Συστηματικές ήταν επίσης οι παρεμβάσεις του ΔΣΑ σε μείζονα ζητήματα

Για τη Δικαιοσύνη και το κράτος δικαίου: Με έγγραφα υπομνήματα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης διατυπώσαμε προτάσεις για την ταχεία, αλλά και ορθή απονομή της Δικαιοσύνης, με πρώτιστο μέλημα το σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων.

Επίσης, με δημόσιες παρεμβάσεις αντισταθήκαμε σε ρυθμίσεις και πρακτικές που δεν συνάδουν με την έννοια της Δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου, όπως:

- για τη διενέργεια κατ' οίκον ερευνών από τις φορολογικές αρχές
- για την δυνατότητα αποδεικτικής αξιοποίησης παρανόμως κτηθέντων αποδεικτικών μέσων
- για την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων
- για την κατοχύρωση του δικηγορικού απορρήτου
- για τη νομική προστασία των αλλοδαπών

Για τον ΕΝΦΙΑ: Στην ληστρική επιδρομή του φόρου επί της ακίνητης περιουσίας (πρώτα τον ΕΕΤΗΔΕ και στη συνέχεια τον ΕΝΦΙΑ), που επιβάλλεται ακόμη και στην απρόσοδη ακίνητη περιουσία και αγνοεί προκλητικά την φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου, αναπτύξαμε

συνεπή νομική επιχειρηματολογία με αναγωγή στην συνταγματική και ενωσιακή δικαιοταξία. Σχετικά καταρτίσαμε ακόμη και υποδείγματα προσφυγών, προκειμένου να διευκολυνθούν όλοι στη προάσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων τους.

Είναι ευνόητο ότι στον κύκλο αυτού του δημόσιου λόγου εντάσσεται σειρά παρεμβάσεων και για:

- τις εισπρακτικές εταιρίες
- για το ασφαλιστικό
- για το φορολογικό.

Επίσης, ασχοληθήκαμε τις συνθήκες των φυλακών. Και μάλιστα με επιτόπιες μεταβάσεις μας, όπως λ.χ. στο σωφρονιστικό κατάστημα της Κασαβέτειας στο Βόλο.

4. Παράλληλα, στηρίξαμε έμπρακτα πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις:

- της Ένωσης Εμμίσθων δικηγόρων
- της ΕΑΝΔΑ
- των Επιστημονικών Ενώσεων της χώρας
- των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της χωροδίας
- ακόμη και των αθλητικών δραστηριοτήτων των συναδέλφων

5. Τέλος, είχαμε, στο μέτρο του δυνατού, και μια διεθνή παρουσία. Και τούτο, διότι θεωρήσαμε αυτονόητο ότι η νομική κοινότητα δια μέσου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών οφείλει να συμμετέχει στα διεθνή δρώμενα. Ενδεικτικώς αναφέρω:

- Κατά την διάρκεια της θητείας αυτής, ο ΔΣΑ έγινε μέλος του Ινστιτούτου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου των Ευρωπαίων Δικηγόρων - IDHAE (Institut des Droits de l'Homme des Avocats

Européens). Πλέον συμμετέχει ως μέλος και στην Διεθνή Ακαδημία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ludovic Trarieux.

- Παράλληλα, συμμετείχαμε σε πλήθος ευρωπαϊκών επιμορφωτικών προγραμμάτων, που διοργανώθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Νομικών σε συνεργασία με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δικηγορικών Συλλόγων και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μέσω αυτών, δόθηκε η δυνατότητα σε πολλούς συναδέλφους, κατόπιν κλήρωσης, και έναντι συμβολικού κόστους, να συμμετάσχουν σε πιστοποιημένα σεμινάρια επιμόρφωσης υψηλού επιπέδου που διεξήχθησαν σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.
- Διοργανώσαμε εκδηλώσεις σε συνεργασία τόσο με το Ινστιτούτο Max Planck της Χαϊδελβέργης, όσο και με την Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου.
- Επίσης, συμμετείχαμε στις ομάδες εργασίες του ΟΑΣΑ για τη διαφθορά.

Αγαπητοί συνάδελφοι

Δεν μπορώ να μην σταθώ και να μην **ευχαριστήσω** –από ψυχής- τους συναδέλφους εκείνους που συνέδραμαν τον Σύλλογο κι εμάς. Γι αυτούς που αμέριστα βοήθησαν:

- Για την οργάνωση και διεξαγωγή των πανελλαδικών εξετάσεων των ασκουμένων.
- Για την συμμετοχή μας στη προνομοθετική διαδικασία.
- Για την προετοιμασία των παρεμβάσεών μας στη Βουλή, στην ΕΕ, στα διεθνή φόρα.
- Για τη σύνταξη υπομνημάτων και δικογράφων.

Στη διαδρομή του, μέχρι σήμερα, το δικηγορικό σώμα έχει γράψει σημαντική ιστορία.

Κάθε ένας από εμάς κρίνει και κρίνεται.

Πάντοτε όμως, ουσιαστική παρακαταθήκη και εγγύηση για το μέλλον είναι το ελεύθερο φρόνημα του δικηγόρου – συλλειτουργού της δικαιοσύνης και η συναδελφική αλληλεγγύη.

Η διασφάλιση της επαγγελματικής μας επιβίωσης με όρους αξιοπρέπειας είναι αποτέλεσμα προσπάθειας. Κοινής και ομόθυμης. Έχουμε χρέος πρωτίστως απέναντι στον εαυτό μας, στην συλλογική μας συνείδηση και τον κοινό μας αγώνα να τιμούμε την προσπάθεια αυτή και να την αντιμετωπίζουμε με το σεβασμό που αξίζει.

Είναι άλλωστε η σπουδαιότερη παρακαταθήκη για το μέλλον, για τις νέες γενιές συναδέλφων που ακολουθούν και για τις προκλήσεις που αναμφίβολα θα κληθούν να αντιμετωπίσουν.

Σας ευχαριστώ.